

LINKOVÁNÍ NA RELEVANTNÍ PŘIDANÉ SLUŽBY V RÁMCI JEDNOTNÉ INFORMAČNÍ BRÁNY

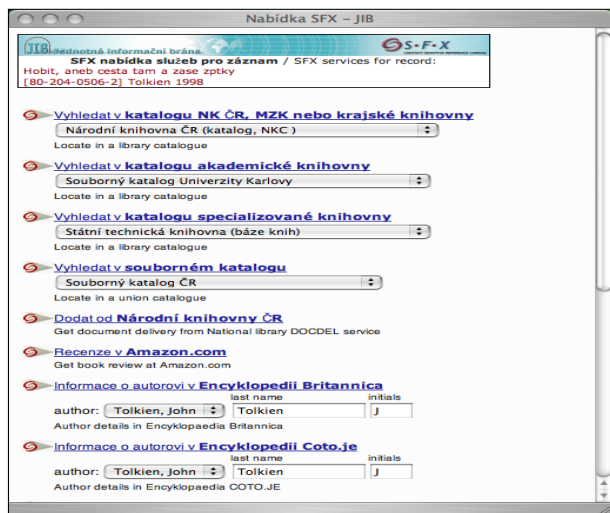
Jiří Pavlík, UK v Praze, Ústav výpočetní techniky

Nástroje použité v Jednotná informační bráně (JIB) nabízí několik možností linkování na přidané služby k vyhledaným bibliografickým dokumentům. Nabídku odkazů na relevantní služby v rámci JIB zajišťuje především SFX server. Zajímavou možnost nabízí i MetaLib.

V tomto příspěvku se budu snažit představit všechny zajímavé možnosti linkování používané v rámci JIB. Ukáži, jak tyto možnosti je možné využít i ve vaší knihovně. Na závěr doplním informace z příspěvku kolegů Jana Pokorného a Martina Ledínského ohledně využití proxy severu pro přístup k licencovaným zdrojům o praktickou ukázkou z prostředí Karlovy Univerzity.

Novinky v SFX

Upgrade SFX serveru provozovaného v rámci Jednotné informační brány na verzi 2.0 přinesl nové vlastnosti, které dále rozšiřují a vylepšují funkce SFX.

Jedná se o plnou podporu UTF-8 a moduly pro překódování znakových sad, díky kterým je nyní zobrazení znaků s diakritikou korektní pro všechny www prohlížeče podporující UTF-8. SFX v nové verzi stejně jako MetaLib disponuje dvojjazyčným česko-anglickým rozhraním. Pro snadné vyvolání SFX nabídky je k dispozici Citation linker.

V rámci upgrade SFX byla také zřehledněna a výrazně rozšířena nabídka služeb, na které SFX odkazuje. Přibyla lokalizace dokumentu prostřednictvím souborných katalogů: SK České Republiky – CASLIN, Souborný Katalog Slovenské Republiky, SK uživatelů Lanisus/ Clavius – SKAT, SK uživatelů TinWeb/T Series. Pro lokalizaci časopisů či článků se nabízí také EZB. Rozšířena byla nabídka odkazů do OPAC knihoven – v současné době SFX JIB odkazuje na dvě desítky OPAC významných českých knihoven. Byla přidána služba elektronického dodání dokumentu provozovaná Národní knihovnou v Praze. Pro doplnění informací o autorovi dokumentu je nabízen odkaz do encyklopedie Coto.je.

Na následujícím obrázku je zobrazen výsledek vyhledávání, lokalizace dokumentu pomocí Souborného katalogu uživatelů Tinweb/T Series:

The screenshot shows a web browser window titled "Tinweb SN: for internal use only" with the URL "http://www.multidata.cz/tinweb/vkt/tw.exe?ST=01&L=00&KOD=04". The page header reads "Virtuální souborný katalog knihoven s TinWeb/T Series". Below the header are several navigation icons. The search criteria are displayed as follows:

- ISBN/ISSN: "80-204-0506-2"
- Buttons: AND OR NOT
- jméno autora: ""
- Buttons: AND OR NOT
- jméno autora: ""

A list of subject categories is shown in blue text, including [HAMU]0, [ARCH]0, [MATH]0, [UCL-AV]0, [CNBANKA]0, [ICUBF]0, [ICUPF]0, [ICUTF]0, [ICUZF]0, [IMU-ESF]0, [IMU-FI]0, [IMU-FSS]0, [IMU-FF]1, [IMU-PEDF]0, [IMU-PRF]0, [IMU-PRIF]0, [IMK-CHR]2, [ISVKOS]1, [ING]0, [INTM]0, [OII]0, [OSU]DataError, [SUOP]1, [TOPF]0, [UPM]0, [UJEP]0, [UK-1LF]0, [UK-2LF]0, [UK-3LF]0, [UK-ETF]0, [UK-KTF]0, [UK-JIN]1, [UK-LPHK]0, [UK-MFF]0, [UK-FF]0, [UK-PEDF]0, [UK-PF]0, [UK-SK]0, [UPOL]0, [ISVKUL]1, [IVKCB]1, [UTB]0, [VUGTK]0, [VSBI]0, [VSE]0.

Below the categories is a sorting menu: "Seřadit podle:" followed by buttons for Návu, Autora, Nakladatele, Roku, Země, Jazyka, Typu, and Média. A page indicator shows "1-7 / 7". The search results list includes:

- [Hobit, aneb, Cesta tam a zase zpátky / J.R.R. Tolkien ; ilustroval autor ; \[přeložili František Vrba, Libuše Vrbová ; úvodní poznámku přeložila Stanislava Pošustová\]. - 3. vyd., 1. v Mladé frontě. - Praha : Mladá fronta, 1994. - 256 s. ISBN 80-204-0506-2\[SUOP\]](#)
- [Hobit, aneb, Cesta tam a zase zpátky / \[text a ilustr.\] J.R.R. Tolkien ; \[z angl. přel. Libuše Vrbová\]. - Dotisk 3. vyd., - Praha : Mladá fronta, 1998. - 256 s., \[5\] s. barev. obr. : obr. ; 21 cm ISBN 80-204-0506-2\[UK-JIN\]](#)
- [Hobit, aneb, Cesta tam a zase zpátky\[SVKUL\]](#)
- [Hobit, aneb, Cesta tam a zase zpátky \[Tolkien, 1994\] / J.R.R. Tolkien ; s autorovými ilustracemi](#)

Použití SFX JIB pro nabídku přidaných služeb ve vaší knihovně

SFX JIB je provozována jako veřejná, volně přístupná služba. Můžete ji využít k nabídce přidaných služeb i ve vaší knihovně pro vaše bibliografické záznamy ve vašich katalozích.

K čemu to knihovně bude

Díky linkování na SFX JIB můžete velmi zajímavě obohatit nabídku služeb vaší knihovny. SFX JIB nabízí nyní přes 50 on-line služeb. K nejpobulárnějším službám patří lokalizace dokumentu v českých a slovenských knihovnách, zjištění výpůjčního statutu a rezervace dokumentu v knihovně, odkaz na on-line dostupný plný text, elektronické dodání dokumentu, vyhledání relevantních doplňující dokumentů na WWW, vyhledání encyklopedických informací o autorovi.

Zpřístupnění SFX JIB vašim čtenářům vás bude stát minimální úsilí. Konfigurace připojení k SFX je otázka několika minut! Není to lákavé?

Linkování na SFX JIB

Návod na konfiguraci připojení k SFX JIB pro různé systémy najdete na informačním portálu JIB:

http://jib-info.cuni.cz/dokumenty/techdoc/sfx_techspec.html

OpenURL

Pro připojení vašeho informačního či knihovního systému k SFX je nutné, aby váš systém podporoval OpenURL.

OpenURL je schvalovaný NISO standard. Od 1.5 do 1.11. 2003 běží testování a připomínkování tohoto standardu, jehož se účastní cca. 25 institucí - firem, knihoven, například: CABI, Proquest, Ex Libris, Getty research institute.

V současné době OpenURL již podporují desítky informačních a knihovnických systémů: Ex Libris Aleph, EOSi Tinlib/T Series, Innovative Innopac, Endavour Voyager, Sirsi Unicorn, Proquest, ISI Web Of Science, EBSCO EBSCOhost, Elsevier Science Direct, Ovid Bibliographic database, SilverPlatter ERL-WebSPIRS, HW Wilson WilsonWeb, CABI Online Abstracts,

Bližší informace k OpenURL můžete nalézt na adrese:

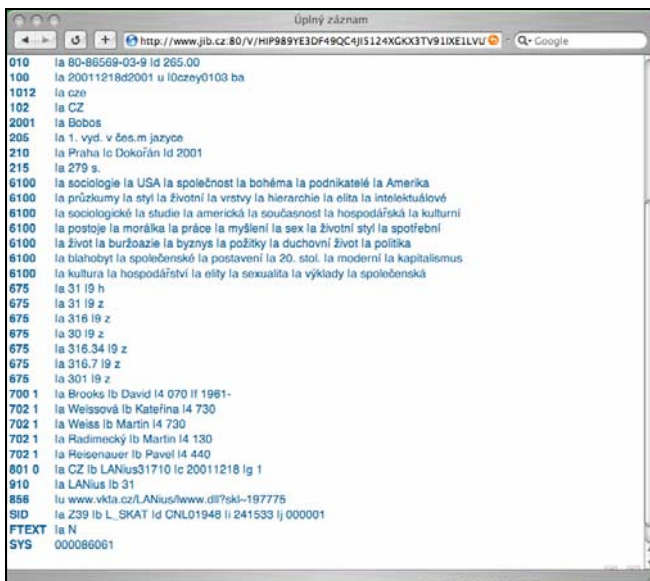
<http://sfx.cuni.cz/openurl>

Využití pole 856 pro přímé linkování na záznam v OPACu

V poli 856, podpoli \$u bibliografického záznamu ve formátu UNIMARC může být uvedena URL. Tuto URL pak MetaLib JIB uživateli nabízí jako aktivní odkaz na externí objekt. Vhodné praktické využití je přímý odkaz na záznam v OPAC, na plný text, či na jinou službu typu přebírání záznamu.

Hezkým příkladem využití pole 856 Souborný katalog uživatelů Lanius/Clavius – SKAT. V poli 856 záznamů ze SKAT je uvedena adresa na OPAC SKAT, kde se čtenář dozví, ve kterých z městských knihoven vlastní výtisk žádaného dokumentu.

Na následujících obrázcích je ukázáno, jak vypadá v prostředí MetaLib záznam ze SKAT v UNIMARC a běžném zobrazení a jak vypadá stránka OPAC SKAT po kliknutí na odkaz v poli ‚Externí‘ (objekt) v prostředí MetaLibu:

Jako další příklad využití pole 856 je možné uvést Souborný katalog Univerzity Karlovy v Praze (SKUK). V poli 856 záznamů z tohoto katalogu jsou uvedeny dvě adresy. První odkazuje přímo na OPAC knihovny Univerzity Karlovy, která žádaný výtisk vlastní a druhý odkazuje na službu pro přebírání záznamů. Následující dva obrázky ilustrují právě popsané využití pole v SKUK:

Úplný záznam

http://www.jib.cz:80/V/HIP989YE3DF49QC4JI5124XGKX3TV91XE1LVU

Zvolte formát: Standardní Původní Zkonvertovaný

Zdroj ♦ SKAT - souborný katalog
Název ♦ Bobos
Autor ♦ Brooks David, 1961-
Další autor ♦ Weissová Kateřina
 ♦ Weiss Martin
 ♦ Radimecký Martin
 ♦ Reisenauer Pavel
Rok 2001
Předmět ♦ sociologie_USA společnost bohéma podnikatelé Amerika
 ♦ průzkumy styl životní vrstvy hierarchie elita intelektuálová
 ♦ sociologické studie americká současnost hospodářská kulturní
 ♦ postoje morálka práce myšlení sex životní styl spotřební
 ♦ život buržoazie byznys požitky duchovní život politika
 ♦ blahobyt společenské postavení 20. stol. moderní kapitalismus
 ♦ kultura hospodářství elity sexualita výklady společenská
ISBN 80-86569-03-9
MDT 31
 31
 316
 30
 316.34
 316.7
 301
Vydání 1. vyd. v čes.m jazyce
Nakl. údaje Praha : Dokořán , 2001.
Popis 279 s.
Exempláře LANius 31
Externí ♦ http://www.vkta.cz/LANius/www.dli?skl=197775

Run script "open_window_resource.name" http://www.vkta.cz/LANius/lwww.dli?skl=197775,"L_SKAT","CNLD01948".

Sdružení uživatelů knihovního systému LANius - Souborný katalog SKAT

http://www.vkta.cz/LANius/lwww.dli?skl=197775

Sdružení uživatelů knihovního systému LANius - Souborný katalog SKAT

KATALOGIZAČNÍ LÍSTEK

31

BROOKS, David, 1961-

Bobos : nová americká elita a její styl / David Brooks ; z angl. orig. přel. K.Weissová, M.Weiss ; graf. upr. M.Radimecký ; il. P.Reisenauer. -- 1. vyd. v čes.m jazyce. -- Praha : Dokořán, 2001. -- 279 s. sociologie_USA společnost bohéma podnikatelé Amerika průzkumy styl životní vrstvy hierarchie elita intelektuálová sociologické studie americká současnost hospodářská kulturní postoje morálka práce myšlení sex životní styl spotřební život buržoazie byznys požitky duchovní život politika blahobyt společenské postavení 20. stol. moderní kapitalismus kultura hospodářství elity sexualita výklady společenská

80-86569-03-9 : 265.00 Kč

INFORMACE O POČTU

MěK Benešov	1	1	MěK Havířov	1	1
MěK Beroun	1	1	Karlovy Vary	1	1
MěK Bílina	1	1	SVK Liberec	1	1
MěK Česká Lipa	1	1	MěK Olomouc	1	1
MěK Český Krumlov	1	1	Opava	1	1
MěK Děčín	1	1	MěK Tábor	1	1
			MěK Varnsdorf	1	1

Úplný záznam

http://www.jib.cz:80/V/HP989YE3DF49QC4J15124XGKX3TV91XE1LVU

Úplný záznam

REGISTROVANÝ UŽIVATEL | ODMÁŠTI SE | ENGLISH | NASTAVENÍ | NÁPOVEDA

ÚVODNÍ STRÁNKA | VYHLEDÁVÁNÍ | VÝSLEDEK DOTAZU | NALEZENÉ ZÁZNAMY | HISTORIE

Uložit | Poslat e-mailem | S-F-X

Zvolte formát: Standardní | Pivodní | Zkonvertovaný

Uložit | Poslat e-mailem | S-F-X

Zdroj: [UK - Souborný katalog](#)

Název: [Bobos/ David Brooks/ přeložili Kateřina a Martin Weissovi: nová americká elita a její styl](#)

Autor: [Brooks, David](#)

Další autor: [Weiss, Martin](#)
[Weissová, Kateřina](#)

Rok: 2001

ISBN: 80-86569-03-9

Vydání: 1. vyd. v českém jazyce

Nakl. údaje: Praha : Dokořán, 2001.

Popis: 279 s.

Edice/záhlaví: Alter

Externí: <http://sd.ruk.cuni.cz/tinweb/uisk/k6?ST=03&KDE=029&RET=3255037162>
<http://tseries.cuni.cz/cz/podpora/private/gw/save/?db=JIN&sysno=3255037162>

Uložit | Poslat e-mailem | S-F-X

Tinweb SN:10-0004

http://sd.ruk.cuni.cz/tinweb/uisk/k6?ST=03&SID=000E201D1D&L=00&

ASCI | DOS | Unix | MSWin | MAC

Univerzita Karlova - Knihovna společenských věd

Uložit | Poslat e-mailem | S-F-X

Název	Bobos : nová americká elita a její styl
Údaj o odpovědnosti	David Brooks ; přeložili Kateřina a Martin Weissovi
Souběžný název	Bobos in paradise (Orig.)
Autor	Brooks, David
Další,role	Weiss, Martin Překladatel
	Weissová, Kateřina Překladatel
Vydání	1. vyd. v českém jazyce
Nakladatel	Dokořán
Místo vydání	Praha

Výtisk	Prirůstkové číslo	3255037162
	Lokace	Jinonice – knihovna suterén
	Kategorie dokumentu	K vypůjčení
	Signatura výtisku	SO-2624d
	Status	Na místě
	Prirůstkové číslo	3255039338
	Lokace	Jinonice – knihovna suterén
	Kategorie dokumentu	Krátkodobá výpůjčka
	Signatura výtisku	SO-2624a
	Status	Na místě
	Prirůstkové číslo	3255039339
	Lokace	Jinonice – knihovna suterén
	Kategorie dokumentu	K vypůjčení
	Signatura výtisku	SO-2624b
	Status	Vypůjčen
	Prirůstkové číslo	3255039340
	Lokace	Jinonice – knihovna suterén
	Kategorie dokumentu	K vypůjčení
	Signatura výtisku	SO-2624c
	Status	

Pole 856 je využito také v záznamech článková bibliografické databáze vytvářené Národní knihovnou v Praze – ANL FULL. V poli 856 je zde uveden odkaz na plný text článku uložená na serveru Národní knihovny.

Využití proxy pro přístup k licencovaným zdrojům mimo rozsah IP adres

V příspěvku „Technologické novinky produktu MetaLib“ kolegové Jan Pokorný a Martin Ledinský popisovali možnosti použití přístupu k licencovaným zdrojům pomocí proxy serveru. Výhoda připojení přes proxy server je pro uživatele pracující mimo domovský rozsah IP adres, např. z domova, z internetové kavárny, ze zahraničí, obrovská. Při připojení přes proxy server uživatel může přistupovat ke všem službám a databázím s přístupem omezeným, licencovaným na použití v rámci domovské instituce – knihovny, univerzity, apod..

Technických možností realizace proxy serveru je celá řada. Na Univerzitě Karlově je využíván ssh tunel pro připojení k proxy. Připojení přes proxy může využívat každý student či pracovník univerzity s účtem na některém z univerzitních unixových serverů.

V prostředí unix je pak pro vlastníka účtu například na serveru dec59.ruk.cuni.cz nastavení velmi jednoduché:

```
$ ssh -l login ssh -L 3128:cache.cuni.cz:3128 dec59.ruk.cuni.cz
```

Připojení k proxy serveru v prostředí MS Windows vyžaduje jednoduchou konfiguraci v několika krocích a je přehledně popsáno na adrese:

<http://www.cuni.cz/cucc/email/tunel/>

Tunnel

← → ↻ + http://www.cuni.cz/cucc/email/tunnel/ Q: Google

Přístup k informačním zdrojům UK z domova

Dobrý den,

kromě pozdravu Vás chci poprosit o následující:
 Zařídil jsem si doma připojení k internetu přes kabelovou televizi, ale nedostanu se na databáze uvedené na <http://bi.cuni.cz>. Proč?
 Díky za vaši odpověď

Dobrý den!

Je to proto, že za přístup k většině databází se platí a provozovatel služby rozlišuje platícího zákazníka (v tomto případě Univerzitu Karlovu) podle adresy počítače. To znamená, že se do databáze dostanete ze všech počítačů zapojených do sítě UK (na katedře, v počítačové učebně, z počítače doma připojeného přes modem na telefonní číslo UK), ale nedostanete se do databáze z počítače připojeného do jiné sítě (např. z počítače doma, který je připojený k internetu přes kabelovou televizi nebo přes modem na telefonní číslo některého providera, který poskytuje "Internet zadarmo").

Co mohu udělat pro to, abych mohl pracovat s databázeми licencovanými na UK z počítače, který není spojený v univerzitní síti?

Máte dvě možnosti:

1. Pokud se připojíte k internetu přes modem, tak se připojí přes modem fakulty (pokud fakulta takovou možnost nabízí)
2. Máte-li konto na některém unixovém serveru v univerzitní síti, můžete pomocí ssh tunelu využívat univerzitní proxy server `cache.cuni.cz`.
 Bude-li váš prohlížeč stahovat dokumenty přes proxy server, který je v síti UK, bude to navěnek vypadat, jakoby prohlížeč sám běžel na počítači, který je přímo v univerzitní síti. Má to trochu háček v tom, že univerzitní proxy server mohou využívat jen počítače zapojené do univerzitní sítě - proto ten tunel.

Poznámka - v dalším textu v příkladech předpokládáme, že máte konto na serveru `dec59.ruk.cuni.cz`

Krok 1: vytvořit ssh tunel

Pracujete-li doma na unixu, je to jednoduché. Přihášíte se na svůj univerzitní unixový server příkazem

```
home> ssh -i .login ssh -L 3128:cache.cuni.cz:3128 dec59.ruk.cuni.cz
```

Máte-li doma MS Windows, musíte si nejdříve nainstalovat ssh klienta (pokud ho ještě nepoužíváte). Doporučuji program PuTTY.

Adresář - Hlášení změn

Přihlášení: login heslo e-mail

§ Vyhášení kontaktů vyplňuje jen ty údaje, u nichž došlo ke změně nebo které doplňujete (ostatní údaje v poli zřítanov v báz zachovány)

Název

Ulice P.O.box PSČ Město

Zřizovatel Reg.f.MK Zkratka názvu Kraj

Kontakty:
 Uveďte prosím při jakémkoliv změně všechny údaje nové, protože některé z údajů uvedených v báz mohou být plněné a jít se (nakrazno bude celé pole). Při více údajích uveďte do závočky upřesnění.

Telefon

Fax

e-mail

URL

Odpovědná osoba (u osoby pro kontakt s odd.zob.kat. uveďte * v poli funkce)

Titul	Jméno	Příjmení	Titul a jm.	Funkce	Telefon	e-mail
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Pokud chcete uvést další informace, například kontaktní systém nebo vyzvětičky k jakémukoli poli, použijte následující okénko pro vložení textu:

Sledujeme-li vývoj spolupráce knihoven se Souborným katalogem ČR, můžeme konstatovat (s potěšením), že přes problémy, se kterými se Souborný katalog ČR potýká, počet spolupracujících knihoven stále stoupá. A to nejen v oblasti elektronicky dodávaných záznamů monografií a speciálních dokumentů. Stále častěji se setkáváme s aktivním přístupem knihoven, jež se hlásí o spolupráci samy. Těchto knihoven si pracovníci souborného katalogu váží a vyjadřují své poděkování, protože právě aktivní přístup knihoven ke spolupráci zajistí, že Souborný katalog ČR bude kvalitním nástrojem nejen pro uživatele, ale i pro knihovníky